

การคัดเลือกและเปรียบเทียบทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองที่มีศักยภาพการผลิตในเชิงการค้า

นางสาววีรญา เต็มปีติกุล^{๑/} นายทรงพล สมศรี^{๒/} นางสาวศิริพร วรกุลดำรงชัย^{๑/}
นางชมภู จันทิ^{๑/} นายสมนึก ฉนวนฉิม^{๑/} นางสาวณีย์ ศรีสุมา^{๑/}

บทคัดย่อ

การคัดเลือกพันธุ์ทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพผลผลิตทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองในแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘ ได้ข้อมูลคุณภาพผลผลิตทั้งหมด ๗๗ สายพันธุ์ พบว่า ทุเรียนพื้นเมืองมีน้ำหนักผลตั้งแต่ ๐.๗๔-๔.๐๖ กก. โดยทุเรียนพันธุ์จอกลอยมีขนาดผลเล็กที่สุด (๐.๗๔ กก.) และทุเรียนพันธุ์สาวชมพูและฉัตรสีทอง เป็นทุเรียนที่มีขนาดผลใหญ่ที่สุดมีน้ำหนักมากกว่า ๔ กก. โดยทุเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักผลประมาณ ๒-๓ กก. และมีความหนาเนื้อใกล้เคียงกันประมาณ ๑.๑๑-๑.๓๘ ซม. มีทุเรียนที่มีเนื้อหนามากกว่า ๒ ซม. อยู่ ๒ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กำปั่นเดิมและหมอนทอง ที่มีความหนาเนื้อเท่ากับ ๒.๔๑ และ ๒.๒๓ ซม. ตามลำดับ ทุเรียนส่วนใหญ่มีเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ มีเพียง ๑๓ พันธุ์เท่านั้นที่มีเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลไม่ถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนเมล็ดลีบมีตั้งแต่พันธุ์ที่ไม่มีเมล็ดลีบเลยจนถึงมีเมล็ดลีบสูงมากถึง ๙๘.๔๕ เปอร์เซ็นต์ ทุเรียนพื้นเมืองโดยส่วนใหญ่มีรสชาติหวานและมันเพียงเล็กน้อย มีเพียง ๒๗ พันธุ์เท่านั้นที่มีรสชาติหวานมันปานกลางจนถึงหวานมันดีมาก และเมื่อคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดีโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ที่ดัดแปลงมาจากมาตรฐานทุเรียนของประเทศไทย ในลักษณะ คุณภาพการรับประทานดีปานกลางขึ้นไป น้ำหนักผลตั้งแต่ ๒-๔ กก. และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ พบว่า มีทุเรียนที่เข้าหลักเกณฑ์จำนวน ๒๑ พันธุ์ ได้แก่ กบช่อนกลิ่น, กบตาขำ, กบทองคำ, กบแม่เต่า, กบรัศมี, กบสุวรรณ, กบหลังวิหาร, กระจุม, ก้านยาว, ก้านยาวสีนาค, กำปั่นดำ, กำปั่นเดิม, ชมพูศรี, ชะนี, ชายมะไฟ, ชายมั่งคุด, นกหยิบ, พวงมณี, เมล็ดฝ้าย, เมล็ดพวงพันธ์ และหมอนทอง

---

^{๑/} ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

^{๒/} สำนักผู้เชี่ยวชาญ

คำนำ

ทุเรียนในนามราชาผลไม้เมืองร้อนเป็นไม้ผลเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่มีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศในปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๗) โดยพันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้ามีเพียงไม่กี่พันธุ์ ทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน อีกทั้งต้นทุเรียนมีการตายอันเนื่องมาจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงเป็นจำนวนมาก ปริมาณผลผลิตจึงมีไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๖) ทุเรียนที่นิยมปลูกเป็นการค้ามีเพียงไม่กี่พันธุ์ ได้แก่ กระดุม ชะนี หมอนทอง และก้านยาว แต่ในปัจจุบันผู้บริโภคมีความต้องการรับประทานทุเรียนที่หลากหลายมากขึ้น เช่น พวงมณี นกหยิบ ทุเรียนพันธุ์หินลับแล หลงลับแล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ทุเรียนต่อไป

๑. วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

- ต้นทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองจากแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
- วัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรต่างๆ เช่น ปุ๋ยเคมี สารป้องกันกำจัดโรคและแมลง
- วัสดุอุปกรณ์ในการตรวจสอบคุณภาพผลผลิต เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก กระดาษเทียบสี

วิธีการ

๑. ดูแล บำรุงรักษาต้นทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง แปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

๒. บันทึกข้อมูลคุณภาพผลผลิต

๓. คัดเลือกทุเรียนที่มีคุณลักษณะดี โดยมีเกณฑ์มาตรฐานในการคัดเลือกพันธุ์ ดังนี้

- น้ำหนักผลตั้งแต่ ๒.๐-๔.๐ กิโลกรัม
- เปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลตั้งแต่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป
- คุณภาพในการรับประทานตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไป (ปานกลาง ดี และดีมาก)

๔. รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และจัดทำรายงาน

เวลา

ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึง กันยายน ๒๕๕๘

สถานที่

- ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจันทบุรี

๒. ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการตรวจสอบคุณภาพผลผลิตทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘ จำนวนทั้งหมด ๗๗ สายพันธุ์ พบว่า ทุเรียนพื้นเมืองมีน้ำหนักผลตั้งแต่ ๐.๗๔-๔.๐๖ กก. โดยทุเรียนพันธุ์จอกลอยมีขนาดผลเล็กที่สุด มีน้ำหนักผลเพียง ๗๔๐ กรัม และมีทุเรียนที่มีผลขนาดใหญ่มีน้ำหนักมากกว่า ๔ กก. ๒ พันธุ์ ได้แก่ สาวขมฟัก (๔.๐๖ กก.) และฉัตรสีทอง (๔.๐๕ กก.) ทุเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักผลประมาณ ๒-๓ กก. จำนวน ๔๓ สายพันธุ์ ได้แก่ กบช่อนกลิน, กบตาหัวม, กบทองคำ, กบแม่เฒ่า, กบรัศมี, กบวัดกล้วย, กบสีนาค, กบสุวรรณ, กบหน้าศาล, กระดุม, กระเทยเนื้อขาว, กระปุกทองดี, ก้านยาว, การะเกด, กำปอนด์ดำ, กำปอนด์เดิม, กำปอนด์แดง, กำปอนด์เนื้อเหลือง, กำปอนด์บางสีทอง, ขุนทอง, ชมพูศรี, ชะนี, ขายมะไฟ, ขายมังคุด, ดาวกระจาย, ต้นสามเส้า, ต้นใหญ่, ทองแดง, ทอง

เพ็ญ, ทองย้อยเดิม, ทองสุก, ธรณีไหว, นมสวรรค์, บางกอก, ปันทอง, พวงมณี, เมล็ดฝ้าย, เมล็ดพงพันธ์, ย่ามะหวาด, ยินดี, ลวงทอง, สีทอง และอียาตร ทูเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองส่วนใหญ่มีความหนาเนื้อใกล้เคียงกันประมาณ ๑.๑๑-๑.๓๘ ซม. จำนวน ๔๓ พันธุ์ ได้แก่ กบเจ้าคุณ, กบดำ, กบตาขำ, กบทองเพ็ญ, กบมังกร, กบแม่เต่า, กบรัศมี, กบสีนาค, กบสุวรรณ, กบหน้าศาล, กบหลังวิหาร, กระเทยเนื้อขาว, ก้านยาวสีนาค, การะเกด, กำปันท่า, กำปันแดง, กำปันเนื้อเหลือง, กำปันบางสีทอง, ขุนทอง, ฉัตรสีทอง, ชะนี, ต้นสามเส้า, ต้นใหญ่, ตะพานน้ำ, ทองก้อน, ทองเพ็ญ, ทูลถวาย, นมสวรรค์, บางกอก, ปันทอง, ฝอยทอง, พวงมณี, เมล็ดพงพันธ์, ยินดี, ลวงทอง, สาวชมพุกทอง, สาวชมเห็ด, สาวใหญ่, สีทอง, หลงลับแล, อีลืบ, ไอ้เม่น และไอ้ใหม่ มีทุเรียน ๑๐ พันธุ์ ที่เนื้อบาง หนาไม่ถึง ๑ ซม. โดยทุเรียนพันธุ์เหลืองทองมีเนื้อที่บางที่สุดเท่ากับ ๐.๖๓ ซม. มีทุเรียนที่มีเนื้อหนามากกว่า ๒ ซม. อยู่ ๒ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กำปันเดิม และหมอนทอง ที่มีความหนาเนื้อเท่ากับ ๒.๔๑ และ ๒.๒๓ ซม. ตามลำดับ ทุเรียนส่วนใหญ่มีเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ มีเพียง ๑๓ พันธุ์เท่านั้นที่มีเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลไม่ถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนเมล็ดลีบมีตั้งแต่พันธุ์ที่ไม่มีเมล็ดลีบเลยจนถึงมีเมล็ดลีบสูงมากถึง ๙๘.๔๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ทุเรียนพื้นเมืองโดยส่วนใหญ่มีรสชาติหวานและมันน้อย มีเพียง ๒๗ พันธุ์เท่านั้นที่มีรสชาติหวานมันปานกลางจนถึงหวานมันดีมาก และเมื่อคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดีโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ที่ดัดแปลงมาจากมาตรฐานทุเรียนของประเทศไทย (กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๔๓) ในลักษณะ คุณภาพการรับประทานดีปานกลางขึ้นไป น้ำหนักผลตั้งแต่ ๒-๔ กก. และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ พบว่า มีทุเรียนที่เข้าหลักเกณฑ์จำนวน ๒๑ พันธุ์ ได้แก่ กบช่อนกลิ่น, กบตาขำ, กบทองคำ, กบแม่เต่า, กบรัศมี, กบสุวรรณ, กบหลังวิหาร, กระดุม, ก้านยาว, ก้านยาวสีนาค, กำปันท่า, กำปันเดิม, ชมพูศรี, ชะนี, ชายมะไฟ, ชายมังคุด, นกหยิบ, พวงมณี, เมล็ดฝ้าย, เมล็ดพงพันธ์ และหมอนทอง ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ คุณภาพผลผลิตทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมือง ๗๗ สายพันธุ์

	สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพรับประทาน	ความหวาน	ความมัน
๑	กบเจ้าคุณ	๓.๒๓	๑.๒๓	๒๖.๔๕	๔๐.๒๒	๔	น้อย	น้อย
๒	กบช่อนกลิ่น	๒.๘๒	๑.๐๑	๒๘.๘๗	๖๓.๖๘	๖	มาก	มาก
๓	กบดำ	๓.๑๑	๑.๒๔	๒๓.๕๖	๔๘.๔๙	๔	น้อย	กลาง
๔	กบตาขำ	๓.๐๓	๑.๓๘	๒๘.๕๕	๙๘.๒๑	๕	กลาง	กลาง
๕	กบตาห้วม	๒.๔๒	๑.๕๖	๒๕.๐๒	๘๓.๗๐	๔	กลาง	น้อย
๖	กบทองคำ	๒.๕๐	๑.๔๒	๒๖.๔๐	๙๕.๘๓	๖	มาก	มาก
๗	กบทองเพ็ญ	๓.๗๑	๑.๒๕	๓๑.๙๙	๕๖.๓๑	๔	กลาง	น้อย
๘	กบมังกร	๓.๔๕	๑.๒๖	๒๑.๐๗	๔๙.๐๗	๔	กลาง	น้อย
๙	กบแม่เต่า	๒.๕๖	๑.๒๕	๒๒.๙๔	๓๙.๕๒	๖	มาก	มาก
๑๐	กบรัศมี	๒.๘๘	๑.๓๓	๒๐.๙๒	๑๗.๗๒	๕	มาก	น้อย
๑๑	กบลำเจียก	๓.๕๒	๑.๐๑	๑๑.๒๗	๖๓.๘๙	๔	น้อย	น้อย
๑๒	กบวัดกล้วย	๒.๗๘	๑.๐๓	๑๙.๐๖	๒๒.๒๒	๔	น้อย	กลาง
๑๓	กบสีนาค	๒.๖๔	๑.๓๗	๑๘.๘๖	๓๘.๑๘	๕	มาก	กลาง

	สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพ รับประทาน	ความ หวาน	ความ มัน
๑๔	กบสุวรรณ	๒.๔๐	๑.๒๒	๒๔.๐๒	๗๘.๔๑	๖	มาก	มาก
๑๕	กบหน้าศาล	๒.๑๑	๑.๑๘	๑๗.๖๔	๙๓.๓๓	๔	น้อย	กลาง
๑๖	กบหลังวิหาร	๓.๔๐	๑.๒๒	๒๔.๘๙	๔๖.๒๓	๕	มาก	กลาง
๑๗	กระดุม	๒.๐๗	๐.๙๓	๒๔.๘๐	๔๐.๖๒	๕	มาก	กลาง
๑๘	กระเทยเนื้อขาว	๒.๙๖	๑.๓๒	๒๗.๑๑	๕๕.๘๓	๓	น้อย	ไม่มีมัน
๑๙	กระปุกทองดี	๒.๐๐	๑.๐๑	๒๑.๘๙	๕๔.๐๐	๔	น้อย	น้อย
๒๐	ก้านยาว	๒.๒๗	๐.๙๘	๒๙.๑๔	๔๖.๗๕	๖	มาก	กลาง
๒๑	ก้านยาวสีนาค	๓.๑๘	๑.๓๐	๓๒.๐๓	๑๑.๒๗	๖	มาก	กลาง
๒๒	ก้านสั้น	๑.๙๒	๐.๙๙	๓๓.๑๙	๘๒.๘๖	๔	น้อย	น้อย
๒๓	การะเกด	๒.๐๙	๑.๑๑	๒๒.๗๔	๒๐.๓๗	๔	น้อย	น้อย
๒๔	กำป็นดำ	๒.๗๔	๑.๑๗	๓๔.๘๓	๒๐.๑๐	๕	กลาง	กลาง
๒๕	กำป็นเดิม	๒.๕๙	๒.๔๑	๒๘.๙๗	๕๕.๕๖	๕	กลาง	กลาง
๒๖	กำป็นแดง	๒.๗๓	๑.๒๑	๒๖.๘๖	๓๓.๓๓	๔	น้อย	น้อย
๒๗	กำป็นตาแพ	๑.๒๓	๐.๙๓	๒๕.๓๗	๕๑.๑๔	๔	น้อย	น้อย
๒๘	กำป็นเนื้อเหลือง	๒.๖๐	๑.๒๑	๒๑.๑๙	๔๖.๒๑	๔	น้อย	น้อย
๒๙	กำป็นบางสีทอง	๒.๕๔	๑.๓๓	๒๕.๓๙	๐.๐๐	๔	กลาง	กลาง
๓๐	ขุนทอง	๒.๑๘	๑.๓๘	๑๔.๓๓	๐.๐๐	๔	น้อย	กลาง
๓๑	จอกลอย	๐.๗๔	๐.๘๓	๒๗.๔๓	๒๘.๖๑	๕	กลาง	น้อย
๓๒	ฉัตรสีทอง	๔.๐๕	๑.๓๒	๒๑.๓๗	๕๗.๐๖	๔	น้อย	กลาง
๓๓	ชมพูศรี	๒.๔๖	๑.๕๙	๔๖.๒๙	๙๑.๑๑	๕	กลาง	กลาง
๓๔	ชมพูพาน	๑.๖๕	๑.๐๒	๔๔.๗๔	๘๕.๒๘	๕	กลาง	กลาง
๓๕	ชะนี	๒.๙๙	๑.๒๖	๒๗.๐๓	๖๕.๗๘	๖	มาก	กลาง
๓๖	ชายมะไฟ	๒.๗๖	๑.๗๗	๒๔.๗๙	๙๓.๓๓	๖	มาก	มาก
๓๗	ชายมังกุด	๒.๕๙	๑.๖๕	๓๐.๙๙	๕๗.๒๐	๖	มาก	มาก
๓๘	ดาวกระจาย	๒.๑๙	๑.๘๔	๔๒.๙๖	๙๘.๔๕	๔	น้อย	น้อย
๓๙	ดาวทอง	๑.๖๒	๐.๘๗	๓๗.๕๒	๘๑.๕๒	๓	น้อย	ไม่มีมัน
๔๐	ต้นสามเส้า	๒.๙๙	๑.๑๔	๒๘.๔๖	๓๔.๖๒	๓	ไม่หวาน	น้อย
๔๑	ต้นใหญ่	๒.๔๗	๑.๒๘	๑๙.๘๗	๓๑.๑๑	๔	กลาง	น้อย
๔๒	ตะพานน้ำ	๓.๓๘	๑.๒๗	๓๓.๒๔	๒๘.๑๗	๔	กลาง	น้อย

	สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพ รับประทาน	ความ หวาน	ความ มัน
๔๓	ทองก้อน	๓.๑๖	๑.๒๓	๓๙.๕๗	๔๔.๕๗	๓	ไม่หวาน	น้อย
๔๔	ทองแดง	๒.๕๕	๑.๘๐	๒๖.๔๙	๕๗.๑๔	๔	น้อย	น้อย
๔๕	ทองเพ็ง	๒.๔๖	๑.๓๐	๒๗.๓๑	๒๕.๒๕	๓	น้อย	ไม่มีมัน
๔๖	ทองย้อยเดิม	๒.๒๖	๑.๖๓	๒๘.๑๙	๔๑.๗๓	๔	น้อย	น้อย
๔๗	ทองใหม่	๓.๐๕	๐.๙๘	๒๐.๗๗	๑๖.๑๑	๔	กลาง	น้อย
๔๘	ทองสุก	๒.๐๓	๐.๙๕	๒๓.๕๘	๔๒.๒๑	๔	น้อย	น้อย
๔๙	ทับทิม	๓.๔๕	๑.๕๒	๒๕.๒๓	๑๑.๑๕	๔	น้อย	กลาง
๕๐	ทุลดาวย	๓.๒๓	๑.๒๕	๓๗.๙๒	๗๔.๒๘	๔	น้อย	กลาง
๕๑	ธรรณีไหว	๒.๘๗	๑.๕๓	๒๖.๐๓	๖๑.๑๑	๔	น้อย	กลาง
๕๒	นกหยิบ	๓.๕๗	๑.๖๔	๓๐.๐๐	๖๘.๐๐	๖	มาก	มาก
๕๓	นมสวรรค์	๒.๖๐	๑.๓๕	๒๒.๖๐	๓๐.๐๐	๔	น้อย	กลาง
๕๔	เนื้อเหลือง	๑.๘๖	๑.๔๓	๑๕.๐๙	๓๐.๕๖	๔	กลาง	กลาง
๕๕	บางกอก	๒.๒๒	๑.๒๕	๒๓.๕๔	๕๔.๐๐	๓	ไม่หวาน	น้อย
๕๖	ปิ่นทอง	๒.๑๓	๑.๒๒	๒๒.๓๑	๔๓.๐๐	๔	กลาง	น้อย
๕๗	ฝอยทอง	๑.๘๔	๑.๒๓	๒๓.๙๓	๗๖.๘๔	๔	กลาง	น้อย
๕๘	พวงมณี	๒.๑๓	๑.๒๓	๒๑.๒๕	๖๒.๒๔	๗	มากที่สุด	มาก
๕๙	เมล็ดเนียน	๒.๕๖	๑.๕๑	๓๒.๗๙	๕๕.๐๐	๖	มาก	มาก
๖๐	เมล็ดพวงพันธ์	๒.๐๐	๑.๓๑	๓๐.๑๓	๑๖.๙๐	๕	กลาง	มาก
๖๑	เมล็ดสม	๓.๒๑	๑.๕๔	๑๗.๒๓	๔๑.๖๗	๔	น้อย	น้อย
๖๒	ย่ามะหวาด	๒.๑๖	๑.๘๙	๓๕.๓๔	๖๕.๔๖	๔	น้อย	น้อย
๖๓	ยีนดี	๒.๒๔	๑.๑๖	๑๙.๐๖	๕๐.๐๐	๓	ไม่หวาน	น้อย
๖๔	ลาวทอง	๒.๐๘	๑.๓๐	๑๖.๐๖	๗๐.๒๗	๕	กลาง	กลาง
๖๕	สาวชมพุกทอง	๔.๐๖	๑.๑๕	๒๔.๗๐	๐.๐๐	๔	น้อย	น้อย
๖๖	สาวชมเห็ด	๑.๘๕	๑.๑๑	๑๓.๕๕	๘๑.๑๑	๔	น้อย	น้อย
๖๗	สาวใหญ่	๑.๘๖	๑.๒๓	๒๘.๓๘	๗๖.๙๒	๔	น้อย	กลาง
๖๘	สีทอง	๒.๑๔	๑.๒๕	๑๘.๕๗	๑๕.๐๐	๕	มาก	กลาง
๖๙	หมอนข้าง	๓.๐๓	๑.๗๔	๒๕.๖๘	๖๕.๙๕	๔	น้อย	กลาง
๗๐	หมอนทอง	๓.๔๐	๒.๒๓	๓๒.๖๙	๘๘.๗๑	๖	กลาง	มาก
๗๑	หลงลับแล	๑.๑๒	๑.๑๔	๒๙.๔๙	๙๓.๓๓	๖	มาก	มาก

	สายพันธุ์	นน.ผล (กก.)	ความหนาเนื้อ (ซม.)	เนื้อ/ผล (%)	เมล็ดลีบ (%)	คุณภาพ รับประทาน	ความ หวาน	ความ มัน
๗๒	เหลืองทอง	๑.๒๒	๐.๖๓	๒๖.๔๑	๕.๙๒	๔	กลาง	น้อย
๗๓	อีลีบ	๓.๕๐	๑.๒๖	๓๔.๐๐	๙๘.๐๐	๔	น้อย	น้อย
๗๔	อีงอน	๑.๓๘	๐.๘๙	๑๖.๓๐	๙๖.๓๔	๔	น้อย	น้อย
๗๕	อีบาตร	๒.๑๐	๑.๗๘	๒๕.๗๑	๐.๐๐	๔	น้อย	กลาง
๗๖	ไอ้เม่น	๑.๕๘	๑.๒๑	๒๓.๑๐	๔๘.๔๘	๔	น้อย	กลาง
๗๗	ไอ้ใหม่	๑.๘๒	๑.๒๖	๓๗.๓๖	๕๕.๕๖	๔	กลาง	น้อย

๓. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบคุณภาพผลผลิตทุเรียนสายพันธุ์พื้นเมืองในแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘ ได้ข้อมูลคุณภาพผลผลิตทั้งหมด ๗๗ สายพันธุ์ พบว่า ทุเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักผลประมาณ ๒-๓ กก. โดยทุเรียนพันธุ์จอกลอยมีน้ำหนักผลน้อยที่สุดเพียง ๗๔๐ กรัม และทุเรียนพันธุ์สาวขมพิกและฉัตรสีทอง เป็นทุเรียนที่มีน้ำหนักผลมากที่สุดเท่ากับ ๔.๐๖ และ ๔.๐๕ กก. ตามลำดับ มีความหนาเนื้อใกล้เคียงกันประมาณ ๑.๑๑-๑.๓๘ ซม. ทุเรียนพันธุ์กำป่นเดิม และหมอนทอง มีความหนาเนื้อมากที่สุดเท่ากับ ๒.๔๑ และ ๒.๒๓ ซม. ตามลำดับ ทุเรียนส่วนใหญ่มีเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนเมล็ดลีบมีตั้งแต่พันธุ์ที่ไม่มีเมล็ดลีบเลยจนถึงมีเมล็ดลีบสูงมากถึง ๙๘.๔๕ เปอร์เซ็นต์ ทุเรียนพื้นเมืองโดยส่วนใหญ่มีรสชาติดหวานและมันเพียงเล็กน้อย มีเพียง ๒๗ พันธุ์เท่านั้นที่มีรสชาติดหวานมันปานกลางจนถึงหวานมันดีมาก และเมื่อคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดีโดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ที่ดัดแปลงมาจากมาตรฐานทุเรียนของประเทศไทย ในลักษณะ คุณภาพการรับประทานดีปานกลางขึ้นไป น้ำหนักผลตั้งแต่ ๒-๔ กก. และเปอร์เซ็นต์เนื้อต่อผลมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ พบว่า มีทุเรียนที่เข้าหลักเกณฑ์จำนวน ๒๑ พันธุ์ ได้แก่ กบช่อนกลิ่น, กบตาขำ, กบทองคำ, กบแม่เฒ่า, กบรัศมี, กบสุวรรณ, กบหลังวิหาร, กระดุม, ก้านยาว, ก้านยาวสีนาค, กำป่นดำ, กำป่นเดิม, ชมพูศรี, ชะนี, ชายมะไฟ, ชายมั่งคุด, นกหยิบ, พวงมณี, เมล็ดฝ้าย, เมล็ดพงพันธุ์ และหมอนทอง

๔. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นข้อมูลในการคัดเลือกพันธุ์ปลูกของเกษตรกร และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาพันธุ์ต่อไป

๕. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. ๒๕๔๓. มาตรฐานทุเรียนของประเทศไทยและการผลิตทุเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม.

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๔๙ หน้า.

ทรงพล สมศรี. ๒๕๕๑. ทุเรียนไทยและการปรับปรุงพันธุ์ : กรณีศึกษาพันธุ์จันทบุรี ๑ จันทบุรี ๒ จันทบุรี ๓. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๒๐๖ หน้า.

ทรงพล สมศรี. ๒๕๕๓. รายงานแผนงานวิจัยการศึกษาและพัฒนาทุเรียน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๒๕๓ หน้า.

วิเชียร ทองพันซัง. ๒๕๔๖. ทุเรียน. โครงการหนังสือเกษตรชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. ๑๔๓ หน้า.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ๒๕๕๖. รายงานประจำปี ๒๕๕๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๑๕๑ หน้า.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ๒๕๕๗. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี ๒๕๕๗. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร. ๑๘๓ หน้า.

หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ สุขวัฒน์ จันทร์ปรรณิก เสริมสุข สลักเพ็ชร. ๒๕๔๒. เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. ๑๙๐ หน้า.